

Biblioteka Główna im. Jędrzeja Śniadeckiego
Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie

„ Ocena Biblioteki” 2020 - raport

z ankietyzacji przeprowadzonej w Bibliotece Głównej AWF Warszawa
oraz w Bibliotece AWF Warszawa Filia w Białej Podlaskiej.

Wprowadzenie

W 2014 r. Zarządzeniem Nr 69/2013/2014 Rektora Akademii Józefa Piłsudskiego w Warszawie z dnia 16 września 2014 r. wprowadzono zasady i system ankietyzacji oraz sprawozdawczości w Uczelni.

Celem systemu jest usprawnienie i ujednoczenie zasad pozyskiwania informacji na temat jakości kształcenia na wydziałach oraz w jednostkach wspomagających kształcenie w AWF (Biblioteka).
Dokonujący się rozwój jednostek wpływa na lepszą jakość kształcenia.

Harmonogram badań

Ocena pracy Biblioteki Głównej AWF Warszawa oraz Biblioteki Fili w Białej Podlaskiej jest realizowana co 2 lata, od 2014 r.

Zespół ds. Jakości w Bibliotece Głównej AWF Warszawa zmodyfikował kwestionariusz ankiety. Uzyskał on pozytywną opinię oraz rekomendacje Rady Bibliotecznej.

Ostatecznie przyjęty do realizacji mocą Zarządzenia Rektora z dnia 22 maja 2018 r. (Zarządzenie Nr 42/2017/2018 Rektora Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie: zmian w załączniku do zarządzenia rektora nr 69/2013/2014 z dnia 16 września 2014 r. w sprawie wprowadzenia zasad i systemu ankietyzacji oraz sprawozdawczości w AWF Warszawa, z późn. zm.).

Ankieta składała się z 3 pytań (poza metryczką).

Pytania 1 - 4 (Dane podstawowe) dotyczyły jednostki oraz charakterystyki użytkowników: Uczelnia, Wydział i stopień studiów, a dalej pracownik, student/ słuchacz...

Wśród pozostałych pytań 5 -7 (Dane szczegółowe), pytanie 5 klasyfikowało użytkowników na tych, którzy korzystają z Biblioteki albo nie korzystają z jej usług.

Pytanie 6 dodatkowo zawierało możliwość swobodnych wypowiedzi na temat przyczyn odwiedzania Biblioteki lub też niekorzystania z Biblioteki.

Jedno pytanie- siódme, było otwarte. Dotyczyło oczekiwań respondentów wobec Biblioteki.

Informacja o przeprowadzaniu ankietyzacji i jej celach oraz prośba skierowana do czytelników o wzięcie udziału w badaniu ukazała się na stronie internetowej Biblioteki i została rozestana drogą mailową do całej społeczności akademickiej.

Ankietyzację przeprowadzono w czerwcu 2020 r.

Bezpośrednim jej celem było określenie poziomu jakości usług świadczonych przez Bibliotekę, dokonanego na podstawie analizy opinii i oczekiwań użytkowników wobec Biblioteki, a także nazwanie słabych punktów.

Taki sposób komunikacji z czytelnikami sprawia, że mają oni pośredni wpływ na pracę i działanie Biblioteki.

Rekomendacje sporządzane na podstawie wcześniejszych ankietyzacji, mimo licznych trudności, są wprowadzane w życie. Na przykład szerszy dostęp do literatury został zrealizowany poprzez System Wypożyczeń Warszawskich BiblioWawa, a także dostęp do platformy zbiorów elektronicznych IBUK Libra, czy też szerszy dostęp do elektronicznych baz bibliograficznych i czasopism.

W ramach wdrażania nowoczesnych rozwiązań 16 czerwca 2020 r. na I piętrze w budynku głównym zamontowano książkomat z 43 skrytkami, który umożliwia pracownikom, studentom i doktorantom odbiór wypożyczanych książek całkowicie bezkontaktowo i w dowolnym momencie, w godzinach otwarcia budynku.

Wdrożono obsługę książkomatu ARFIDO w programie wypożyczalni systemu SOWASQL Premium.

Od 11 marca 2020 r. Biblioteka została zamknięta dla użytkowników, z powodu zagrożenia COVID-19.

Od tego czasu działania Biblioteki koncentrowały się wokół zdalnej obsługi kont czytelniczych oraz przekierowanie czytelników do korzystania z zasobów elektronicznych.

Realizacja badań

Ankieta została opracowana w programie LimeSurvey i rozpowszechniona drogą e-mailową pod adresy wygenerowane z uczelnianych baz danych:

- pracowników Uczelni,
- studentów studiów I, II, III stopnia,
- słuchaczy szkoły doktorskiej,
- słuchaczy studiów podyplomowych.

Przypomnienia wysyłane były kilkakrotnie.

Ankiety wysłano do 6110, z czego udział w badaniu wzięło 527 respondentów, co stanowi 8,6 % badanej grupy.

Przy procentowym określeniu odpowiedzi wyeliminowano z przeliczania respondentów, którzy nie zakończyli odpowiedzi na pytania lub nie udzielili żadnej odpowiedzi.

W ten sposób uzyskano dokładniejszy obraz wyników badania.

Struktura jednostek organizacyjnych respondentów przedstawia się następująco:

Akademia Wychowania Fizycznego Warszawa	65,60 %
- Wydział Wychowania Fizycznego	37,41 %
- Wydział Rehabilitacji	23,23 %
- inna jednostka organizacyjna Uczelni	4,96 %
Akademia Wychowania Fizycznego Warszawa Filia Biała Podlaska	32,09 %
- Wydział Wychowania Fizycznego i Zdrowia	30,32 %
- inna jednostka organizacyjna Uczelni	1,77 %

Proporcje uczestnictwa poszczególnych wydziałów odzwierciedlają strukturę organizacyjną Uczelni. W badanej grupie większość stanowili studenci/słuchacze (78,55%), zaś pracownicy jedynie (19,15%).

Wśród studentów najliczniej wyrazili opinie studenci studiów stacjonarnych I stopnia (52, 13%), w dalszej kolejności znaleźli się studenci stacjonarni II stopnia (20,43%).

Opinie studentów rzutują na całość odpowiedzi i odzwierciedlają ich punkt widzenia.

Taki rezultat badań potwierdza największą aktywność czytelniczą tej części społeczności akademickiej.

Zabrakło głosów doktorantów oraz słuchaczy studiów podyplomowych.

Proporcje uczestnictwa w badaniu studentów przedstawiają się następująco:

-studenci studiów stacjonarnych I stopnia	52,66%
-studenci studiów stacjonarnych II stopnia	21,10%
-studenci studiów niestacjonarnych I stopnia	2,30%
-studenci studiów niestacjonarnych II stopnia	1,77%
-doktoranci	0,53%
-słuchacze studiów podyplomowych	0,18%

Wśród pracowników najliczniej odpowiedzieli na ankietę nauczyciele akademicy (13,30%).

Odpowiedzi pozostałych pracowników stanowią (5,85%).

Opinie pracowników naukowych oraz nauczycieli akademickich na temat działalności Biblioteki mają znaczenie pierwszorzędne. Ich potrzeby i oczekiwania są istotne dla kierunku rozwoju biblioteki akademickiej.

Mogą oni bowiem stanowić dużą grupę aktywnych użytkowników Bibliotek.

Poziom realizacji próby badawczej został osiągnięty. Zabrakło jednak większej liczby głosów studentów studiów zaocznych. Doktoranci oraz słuchacze studiów podyplomowych również jednostkowo odpowiedzieli na ankietę.

Udział procentowy respondentów w badaniu (**8,6%**) jest zadowalający.

Należy docenić chęci oraz poświęcony czas tych osób, które wypowiedziały się w ankietyzacji.

Wśród badanych (73,23%) zadeklarowało korzystanie z Biblioteki uczelnianej, natomiast (20,21%) odpowiedziało przecząco.

Jako **powód niekorzystania z Biblioteki** respondenci wymienili następujące przyczyny:

-wystarczają mi materiały udostępnione w Internecie	14,18%
-korzystam z innej biblioteki	4,26%
-nieodpowiedni jest dla mnie czas otwarcia Biblioteki	2,48%
-zasoby Biblioteki są niewystarczające	1,77%
-nieodpowiednia jest lokalizacja Biblioteki	1,60%

Wśród „innych” przyczyn (2,66%) wskazano:

- pozyskiwanie potrzebnych materiałów z innych źródeł
- dostępność wielu materiałów w Internecie, w wersji PDF
- za krótki okres wypożyczenia zbiorów

Epidemia, konieczność zamknięcia Biblioteki, pokrzyżowały plany wielu użytkowników w korzystaniu z jej zasobów.

W pytaniu dotyczącym **celu odwiedzin Biblioteki** (również na stronie Internetowej) statystyka odpowiedzi ułożyła się następująco:

-wypożyczam książki	63,12%
-korzystam z Czytelni	42,38%
-korzystam z czasopism	27,13%
-korzystam z dostępu online do katalogu bibliotecznego	23,05%
-korzystam z dostępu online do baz danych	22,87%

-korzystam z baz danych dostępnych tylko w Uczelni	20,04%
-korzystam ze sprzętu komputerowego i Internetu	14,54%
-uczestniczę w imprezach kulturalnych organizowanych przez Bibliotekę	3,55%
-zgłaszam potrzebę zakupu literatury fachowej	7,80%
-zgłaszam potrzebę organizowania szkoleń bibliotecznych dla studentów	1,77%

Ponadto wśród „innych” (0.53%) powodów korzystania z Biblioteki wymieniono **potrzebę odnalezienia przestrzeni spokoju i ciszy, a także uczestnictwa w pracach Rady Bibliotecznej.**

Taki wynik potwierdza zachowania użytkowników, którzy zdecydowanie najczęściej korzystają z drukowanych podręczników, skryptów poprzez wypożyczanie ich do domu. Przez stronę internetową Biblioteki zdobywają informacje o zasobach, przeglądają indywidualne konta, zamawiają i rezerwują potrzebne podręczniki.

Uzupełniają wiedzę, korzystając z zasobów drukowanych oraz elektronicznych, w Czytelni Ogólnej i Czytelni Naukowej.

Czytelnia, chętnie odwiedzana, okazała się miejscem wspólnej nauki, przygotowywania prezentacji, pisania prac magisterskich...

Na miejscu w Bibliotece korzystają ze sprzętu komputerowego i Internetu. Bardziej aktywni czytelniczo użytkownicy korzystają z dostępu online do baz bibliograficznych.

Kontaktują się w sprawie zakupu literatury fachowej, a także terminów organizowania szkoleń z zakresu przysposobienia bibliotecznego oraz bardziej zaawansowanego wyszukiwania informacji w katalogach oraz bazach bibliograficznych polskich i zagranicznych.

Na pytanie otwarte dotyczące **oczekiwań wobec Biblioteki** odpowiedziało 39,36% ankietowanych. Wypowiedziały się **222** osoby.

Szczególnie akcentowana była potrzeba szerszego dostępu do **najnowszej** literatury fachowej.

Potrzeba **większej ilości** egzemplarzy literatury obowiązkowej dla studentów, zwłaszcza atlasów anatomicznych, podręczników z zakresu fizjoterapii, pielęgniarstwa, rehabilitacji, kosmetologii, udzielania pierwszej pomocy... - dziedzin nauki związanych z kulturą fizyczną i turystyką.

Konieczność poszerzania zasobów edukacyjnych pod względem ilościowym i jakościowym o nowości wydawnicze.

Nasi użytkownicy chętnie korzystają z usług i oferty platformy IBUKLibra. Proszą o zakupienie większej ilości tytułów. Potrzebują elektronicznego dostępu do książek, a także pełnotekstowego dostępu do artykułów naukowych.

Nieustannie sygnalizują konieczność aktualizacji zbiorów drukowanych oraz elektronicznych.

Takie potrzeby wzrosły szczególnie w warunkach pandemii. Biblioteka ze względów bezpieczeństwa zdrowotnego musiała zostać zamknięta dla użytkowników. Przez pewien czas dostęp do literatury był trudny.

Wzmocniło to potrzebę cyfryzacji zasobów bibliotecznych w celu zwiększenia dostępności publikacji naukowo- dydaktycznych oraz czasopiśmiennictwa.

Ankietowani zwracają uwagę na konieczność ciągłego rozbudowywania baz bibliograficznych o najnowsze artykuły i badania naukowe, zarówno polskie jak i światowe.

Widzą korzyści płynące z dostępu do baz bibliograficznych, oczekują dostępu do większej ilości baz naukowych.

Oczekują permanentnego organizowania szkoleń bibliotecznych w zakresie ich obsługi.

Takie działania pozwolą naszym użytkownikom umiejętnie posługiwać się narzędziami informacyjnymi w zakresie wyszukiwania informacji, docierania do otwartych danych badawczych, korzystania z literatury naukowej i odkryć „otwartej nauki”.

W sferze życzeń znalazły się również dogodne dla użytkowników godziny pracy Biblioteki, otwarcie w weekendy, tak jak w innych uczelniach, zwłaszcza dla studentów studiów niestacjonarnych.

Ankietowani zauważają niski standard pomieszczeń oraz małą ilość sprzętu komputerowego. Domagają się unowocześnienia pomieszczeń i poprawy ich funkcjonalności.

Oczekują **sieci Wi Fi** na terenie Biblioteki, aby możliwe było korzystanie z własnego sprzętu elektronicznego.

Wnioski dotyczące ankietyzacji

Poziom realizacji próby badawczej, w zakresie reprezentacji społeczności akademickiej, został osiągnięty. Małe zainteresowanie ankietą wykazali studenci niestacjonarni oraz doktoranci. Słuchacze studiów podyplomowych w niewielkiej liczbie odpowiedzieli na ankietę.

Przemyślane i trafnie sformułowane okazały się opinie czytelników dotyczące działalności oraz oczekiwania wobec Biblioteki.

Nasi czytelnicy mają jasno sprecyzowane potrzeby czytelnicze, edukacyjne, kulturalne. Podejmowane przez Bibliotekę inicjatywy i działania przekonują czytelników o ich wpływie na rozwój biblioteki akademickiej.

W kolejnej ankietyzacji można uzupełnić badania ankietowe dodatkowymi formami komunikacji z czytelnikami w celu zebrania ich opinii (np. wywiad...).

Rekomendacje

- Poprawić ilościowo i jakościowo posiadany księgozbiór przez zwiększenie wydatków na zasób dydaktyczny.
- Poszerzyć dostępność zasobu bibliotecznego dla studentów (np. poprzez uwolnienie księgozbioru „dla pracowników” do wypożyczeń dla studentów.
- Poprawić użyteczność własnych baz bibliograficznych, poprzez sukcesywne uzupełnianie danych bibliograficznych zarówno retrospektywnie jak i bieżących.
- Zwiększyć zasób podręczników online platformy IBUK Libra.
- W dalszym ciągu poszerzać ofertę szkoleń dla wszystkich kategorii użytkowników biblioteki.
- Promować stronę www. Biblioteki. Zwiększać jej atrakcyjność i użyteczność.
- Przeprowadzać cyfryzację zbiorów.
- Czynić dalsze starania w kierunku wieloaspektowego unowocześnienia biblioteki, przeobrażenia jej w przyjazne centrum edukacyjne i kulturalno- oświatowe służące wymianie wiedzy, oferujące dostęp do publikacji i wyników badań naukowych w Polsce i na świecie.

Świetnym podsumowaniem badania wydaje się opinia jednego z respondentów:

„Biblioteka na uczelni jest bezcennym dobrem, instytucją kultury i źródłem informacji, miejscem spajającym całą społeczność akademicką - studentów i pracowników.

Taka jest nasza Biblioteka i takie są nasze od niej oczekiwania - to nie tylko zbiory materiałów bibliecznych i ich udostępnianie. To powinno nadal być miejsce służące zachowaniu dziedzictwa uczelni, zapewniające dostęp do zasobów z zakresu kultury fizycznej i sportu, medycyny, turystyki, ale także ważny ośrodek akademickiego życia kulturalnego,. Mam nadzieję na dalsze inicjatywy w zakresie działalności informacyjnej, rozwijania zainteresowań naszych studentów, inicjatyw kulturalnych.

Nasza biblioteka może chlubić się wieloma cennymi pozycjami - ich ochrona i konserwacja historycznych materiałów powinna być kontynuowana...”

Małgorzata Ornoch
Biblioteka Główna Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie
malgorzata.ornoch@awf.edu.pl

Ocena Biblioteki - 2020

Uprzejmie prosimy o wypełnienie ankiety dotyczącej jakości usług i efektywności funkcjonowania Biblioteki. Ankieta jest anonimowa i ma na celu rozpoznanie potrzeb oraz oczekiwań użytkowników.

Prosimy o poświęcenie kilku minut na wypełnienie ankiety.

Ankieta składa się z 3 pytań (poza metryczką)

Dane podstawowe

1. Proszę podać swoją jednostkę (proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych):

- AWF Warszawa
- AWF Warszawa Filia w Białej Podlaskiej

2A. Proszę podać swój Wydział (proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych):

- Wydział Wychowania Fizycznego
- Wydział Rehabilitacji
- Inna jednostka organizacyjna Uczelni

2B. Proszę podać swój Wydział (Biała Podlaska)

(proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych):

- Wydział Wychowania Fizycznego i Zdrowia
- Inna jednostka organizacyjna Uczelni

3. Jest Pan/Pani (proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych):

- Studentem/ Słuchaczem
- Pracownikiem

4A. Jest Pan/Pani studentem /słuchaczem (proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych):

- Studiów stacjonarnych I stopnia
- Studiów stacjonarnych II stopnia
- Studiów niestacjonarnych I stopnia
- Studiów niestacjonarnych II stopnia
- Studiów doktoranckich
- Studiów podyplomowych

4B. Jest Pan/Pani (proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych):

- Nauczycielem akademickim
- Innym pracownikiem

Dane szczegółowe

5. Czy korzysta Pan/Pani z Biblioteki Uczelnianej

(proszę wybrać jedną odpowiedź z poniższych):

- Tak
- Nie

6A. W jakim celu odwiedza Pan/Pani zazwyczaj Bibliotekę? Proszę uwzględnić zarówno osobistą obecność w Bibliotece jak i odwiedzanie strony internetowej (można wybrać więcej niż jedną odpowiedź):

- Wypożyczam książki
- Korzystam z czasopism
- Korzystam z Czytelni
- Korzystam z baz danych dostępnych tylko w Uczelni
- Korzystam z dostępu online do katalogu bibliotecznego
- Korzystam z dostępu online do baz danych
- Korzystam ze sprzętu komputerowego i Internetu
- Zgłaszam potrzebę organizowania szkoleń bibliotecznych dla studentów
- Zgłaszam potrzebę zakupu literatury fachowej
- Uczestniczę w imprezach kulturalnych organizowanych przez Bibliotekę
- Inna odpowiedź

6B. Dlaczego nie korzysta Pan/Pani z Biblioteki (można wybrać więcej niż jedną odpowiedź):

- Zasoby Biblioteki są niewystarczające
- Nieodpowiedni jest dla mnie czas otwarcia Biblioteki
- Nieodpowiednia jest lokalizacja Biblioteki
- Korzystam z innej biblioteki
- Wystarczają mi materiały udostępnione w Internecie
- Nie korzystam z innego powodu, jakiego?.....

7. Jakie są Pana/Pani oczekiwania wobec Biblioteki?